

شاد بمان!

آموزش‌های حضوری باشد. البته برای اینکه به شبکه شاد به صورت همراه همیشگی نظام آموزش و پرورش نظر داشته باشیم، این مجموعه به شناخت کاستی‌ها و رفع نواقص و توسعه و ارتقا و به‌روزرسانی‌های دائم نیاز دارد.

حال سؤالی که ممکن است برای معلمان و دانش‌آموزان پیش آید این است که: اکنون که به شرایط پایدار آموزش‌های حضوری بازگشته‌ایم، دیگر استفاده از بسترهای آموزش مجازی، همچون شاد، چه ضرورتی دارد؟ ما که کاستی‌ها و نواقص آن را تجربه کرده‌ایم، چرا دوباره بر تداوم استفاده از آن اصرار می‌کنید؟

برای پاسخ به این سؤالات و ابهامات بهتر است به جای توضیحات نظری و استدلال‌های فلسفی یا دلایل تخصصی دانشگاهی و بیان اینکه زمانه تغییر جدی کرده و فناوری‌ها به سرعت در حال بازکردن جای خود به صورت بازیگران بی‌رقیب عرصه‌های گوناگون از جمله آموزش و پرورش هستند، به این بپردازیم که در عمل در دوران حاضر که شرایط به‌نسبت پایدار آموزش و پرورش تلقی می‌شود، از شاد با توجه به امکانات موجود آن، چه استفاده‌هایی می‌توان کرد و بهره‌گیری از آن چه ارزش افزوده‌ای را در همین شرایط

شبکه اجتماعی دانش‌آموزان (شاد) به‌عنوان اصلی‌ترین برنامه آموزش مجازی در دوران کرونا نقش بسیار زیادی در جلوگیری از تعطیلی جریان تعلیم و تربیت در کشور داشت. از دیدگاه متخصصان فناوری آموزشی و یادگیری الکترونیکی، «شاد» در کنار محاسن قابل توجهی که دارد، اشکالات و کاستی‌های زیادی هم دارد که البته برخی از آن‌ها با توسعه این برنامه قابل رفع هستند. این برنامه می‌تواند به یکی از بهترین بسترهای آموزش مجازی دائمی در کنار آموزش‌های حضوری در آموزش و پرورش تبدیل شود. اما آنچه امروز مایه قدری نگرانی است، این است که با بازگشایی کامل مدرسه‌ها و بازگشت به آموزش‌های حضوری، شبکه شاد به فراموشی سپرده شود و در عمل، نه مسئولان، نه معلمان و نه دانش‌آموزان برای استفاده از آن تمایلی نشان ندهند و تمام تلاش‌ها و سرمایه‌گذاری‌های انجام شده رها شوند!

واقعیت این است که تجربه دوران همه‌گیری کرونا نشان داد، آموزش مجازی در کنار کاستی‌های وارد بر آن، به‌عنوان یک جایگزین در شرایط بحرانی و به‌عنوان یک مسیر کمکی و مکمل در شرایط پایدار می‌تواند کماکان اولین انتخاب نظام‌های آموزشی و پرورشی در کنار

برای مدرسه‌ها، معلمان و دانش‌آموزان به همراه دارد؟ به نمونه‌هایی از این کاربردها اشاره می‌شود:

● تحقق ایده کلاس معکوس

چندسالی است، حتی قبل از دوران همه‌گیری ویروس کرونا، ایده جذاب و کارآمد کلاس معکوس در ادبیات علوم تربیتی ایجاد شده است و قابلیت‌های برنامه شاد، این امکان را به خوبی و به سهولت و به نسبت ارزان، اگر نگوئیم رایگان! در اختیار معلمان قرار می‌دهد. توضیح اینکه کلاس معکوس چیست و چگونه در بستر شاد قابلیت اجرا دارد، در محدوده این یادداشت نیست و علاقه‌مندان می‌توانند به آرشیو مطالب مجله رشد فناوری آموزشی و سایر منابع برخط مراجعه کنند و پاسخ را پیدا کنند، اما این امکان (کلاس معکوس) یکی از بهترین کاربردهایی است که شبکه شاد می‌تواند به صورت دائم در اختیار کنشگران تعلیم و تربیت کشور قرار بدهد.

● فعال‌سازی و به‌روز نگه‌داشتن کارپوشه دانش‌آموزان

اینکه مجموعه فعالیت‌های دانش‌آموز از چگونگی انجام تکالیف تا آزمون‌ها، تا نمونه‌کارهایی که برای درس و کلاس انجام داده‌اند، همگی به صورت برخط، هم برای معلم و هم برای والدین و هم برای هر کس دیگری که علاقه‌مند است یا امکان دسترسی به صفحه دانش‌آموز را دارد، قابل مراجعه و مشاهده دائمی باشد، آثار بسیار مفید و قابل استفاده‌ای دارد. تصور کنید پدر یا مادری را که برای اطلاع از وضعیت تحصیلی دانش‌آموز خود، در هر مکان و زمانی این امکان را خواهد داشت که با مراجعه به کارپوشه فرزندش، از آخرین وضعیت تحصیلی او اطلاع کسب کند (البته مشروط به اینکه کارپوشه‌ها به‌طور دائم به‌روز شوند و اطلاعات آن‌ها با آخرین وضعیت تحصیلی و تربیتی دانش‌آموزان تغییر کند).

● جبران عقب‌افتادگی تحصیلی دانش‌آموزان خاص یا دانش‌آموزان در شرایط خاص

همواره اتفاق افتاده است که به دلایل گوناگون، از جمله سفر یا بیماری یا آلودگی یا مواردی شبیه به این‌ها، امکان حضور دانش‌آموز در کلاس درس فراهم نشده است. شبکه شاد بهترین بستری است که می‌تواند دغدغه والدین و معلمان را از جاماندن دانش‌آموزانی که در شرایط خاص نمی‌توانند کلاس و درس را همراهی کنند، رفع کند. بارگذاری جلسات درس و تکالیف و موارد مکمل در بستر این شبکه مجازی دانش‌آموزی، مسیر هموار و در دسترس است برای جبران بخش زیادی از این عقب‌افتادن‌ها.

● به اشتراک‌گذاری محتوای افزوده

طبیعی است، کلاس درس و زمان تدریس محدود است و امکان ارائه همه اطلاعات و معرفی همه منابع در این زمان و مکان محدود فراهم نیست. البته ارجاع دانش‌آموزان به جست‌وجو در فضای اینترنت برای یافتن منابع مکمل درس، راه‌حلی در دسترس است، ولی واقعیت این است که مهارت دستیابی به اطلاعات درست و مفید در میان میلیون‌ها منبع در دسترس در اینترنت، خود داستان مفصلی است که تجربه نشان داده است، اگر دانش‌آموزان این مهارت را در درس‌ها و کلاس‌هایی مثل تفکر و پژوهش، تفکر و سواد رسانه‌ای و کار و فناوری نیاموخته باشند (که با تأسف باید بگویم معمولاً نمی‌آموزند!) سرگردانی آن‌ها در حین جست‌وجو در اینترنت ناگزیر خواهد بود! بر همین اساس، معلمان می‌توانند به خوبی از این امکان در شاد استفاده کنند و با بارگذاری انواع محتوای مکمل که هم از اعتبار و صحت علمی برخوردارند و هم ارزش آموزشی و تربیتی دارند، بانکی غنی از محتوای کمک‌درسی و مکمل، با رعایت استانداردهای لازم، ایجاد و دانش‌آموزان را از جست‌وجوهای مکرر و گاه غیرمعتبر بی‌نیاز کنند. برای طولانی‌نشدن یادداشت حاضر، دیگر موارد استفاده فقط در حد عنوان نام برده می‌شوند و این اطمینان وجود دارد که معلمان گرامی خود می‌توانند چگونگی تحقق این موارد را شرح و بسط دهند:

● برگزاری آزمون‌های برخط در زمان‌های گوناگون؛

● بارگذاری تکالیف متنوع و دریافت پاسخ‌های

دانش‌آموزان، بدون محدودیت‌های زمانی؛

● فعال‌سازی امور مشاوره تحصیلی و روان‌شناختی

مدرسه برای دانش‌آموزان و حتی خانواده‌ها؛

● پیگیری امور تحصیلی تربیتی دانش‌آموزان در

کلاس‌های درسی با تعداد زیاد دانش‌آموز و فرصت

ناکافی؛

● گروه‌بندی دانش‌آموزان در فضای شاد و ارائه

تکالیف تیمی.

ملاحظه می‌فرمایید که به این فهرست می‌توان موارد دیگری را هم افزود و این یعنی کنارگذاشتن این امکان عالی (شاد) چقدر می‌تواند به دور از انصاف و عدالت باشد! امید که معلمان عزیز کشور با هوشمندی لازم زمینه‌های استفاده دائمی از شاد را برای خود، دانش‌آموزان و والدین فراهم کنند.

